

Tradice Otců

Z promluvy svatého biskupa Řehoře Naziánského

Blahoslavení milosrdní, praví Písmo, neboť oni dojdou milosrdenství. Mezi blahoslavenstvími nepatří milosrdenství v žádném případě mezi poslední. Neboť šťasten, kdo ujme se slabých a nutných. A jinde: Blaze tomu, kdo rád dá i půjčí. A na jiném místě: Spravedlivý se vždycky slituje a potřebným půjčí. Chopme se rychle toho požehnání, ať je vidět, že jsme pochopili, a budme k druhým dobří!

Ani noc ať nepřerušuje konání tvého milosrdenství. *Neříkej: Teď jdi, pak přijď, až zítra ti dám. Nechť nic nevstupuje mezi předsevzetí a dobrý skutek. Konání dobra je to jediné, co nesnese odkladu.*

Lámej svůj chléb hladovému, popřej pohostinství bloudícím ubožákům. A dělej to rád a s ochotou. Bylo přece řečeno: Kdo prokazuje milosrdenství, ať to činí s radostí. Milost dobrého skutku se

ti zdvojnásobí, vykonáš-li jej ochotně a rychle. Kdežto nabízí-li někdo něco nerad nebo z donucení, není to milé ani pěkné.

A tak se musíme radovat, a ne rmoutit, kdykoliv prokazujeme dobrodiní. Bylo řečeno: Přestaneš-li utlačovat, ukazovat prstem, to znamená lakotně a malicherně zkoumat nebo otálet a reptat, co se stane? Něco velikého a obdivuhodného! Jaká a jak veliká odměna tě za to čeká! *Tehdy vyrazí tvé světlo jak zora, tvá jizva se brzy zacelí. A kdo by netoužil po světle a uzdravení?*

Eucharistie jako svátost lásky

Poznámky k nejnovějšímu papežskému dokumentu

13. března prezentoval Vatikán druhý větší papežský dokument, apoštolskou exhortaci, která vychází ze závěrů synody o eucharistii, *Sacramentum caritatis*.

Papežův důraz na lásku je jedním ze zásadních témat, na nichž závisí budoucnost Církve a lidstva.

Text je rozdělen do tří oddílů, z nichž každý rozebírá dimenze eucharistie: „Eucharistie, tajemství, jemuž je třeba věřit“, „Eucharistie, tajemství, jež je třeba slavit“, a „Eucharistie, tajemství, jež je třeba žít“.

Papež vysvětluje, že eucharistie zjevuje „větší lásku, jež vedla Krista k tomu, aby položil život za své přátele“. Říká, že synoda ocenila liturgickou obnovu v duchu 2. vatikánského koncilu a případné excesy to nemohou změnit.

Pastorační dopady eucharistické obnovy

„Skutečnost, že Kristus sám, jako věčný kněz, žil své poslání až k oběti kříže ve stavu panictví, je rozhodujícím bodem chápání celibátu v latinské Církvi,“ říká papež. „Celibát nelze chápat jen v čistě funkční rovině.“ Papež vyzývá kněze, aby měli odvahu stavět mladým lidem před oči radikální rozhodnutí následovat Krista a ukazovat, jak hluboce

Foto: Filip Kotek, Sekce pro mládež ČBK

je toto rozhodování odměňováno.

Exhortace potvrzuje také nerozlučitelnost manželství: „Jestliže eucharistie vyjadřuje neodvolatelnost Boží lásky k Církvi v Kristu, můžeme chápat, proč zakládá i nerozlučitelnost manželství: k nerozlučitelnosti směřuje každá pravá láska.“ Proto synoda potvrdila praxi Církve nepřipouštět ke svátostem lidi, kteří se rozvedli a znovu vstoupili do manželství. „I rozvedení a znovu oddaní však stále patří k Církvi, která je doprovází a povzbuzuje, aby žili co nejplnější křesťanský život pravidelnou účastí na mši svaté a naslouchali zde

slovu Božímu.“

Obnova eucharistické úcty

Dalším důrazem exhortace je adorace Nejsvětější svátosti mimo mši svatou. „Kde je to možné, bude vhodné – zvláště v hustě osídlených oblastech – vyčlenit zvláštní kostely pro stálou adoraci, píše se v dokumentu.“

Papežskou exhortaci je proto třeba chápat jako prohloubení liturgické reformy, k níž samozřejmě patří i korekce nešvarů, k nimž dochází a jež všichni známe z praxe.

Podle komentáře agentury Zenit zpracovala -mf-

ZPRÁVY

Polsko: Meditace papeže Jana Pavla II. zfilmovány

9. března byl uveden do polských kin film založený na meditacích — „Římském triptychu“ — Jana Pavla II. Při premiéře ho uvedl kardinál Stanislaw Dziwisz, dlouholetý soukromý tajemník Karola Wojtyly.

Kardinál Dziwisz zdůraznil, že v postní době nám meditace Jana Pavla II. pomohou nahlédnout do vlastního srdce a obnovit naše vztahy s druhými

lidmi, především však hlouběji pochopit Boha Stvořitele a Vykupitele.

Režisérem filmu je Marek Luzar. Wojtylové texty recituje v polštině herec Krzysztof Kolberger, doprovází je hudba Rafala Rozumuse. Natáčení trvalo tři roky. Film pracuje s archivními fotografiemi z let 1950–1960, zpracovanými do souvislého příběhu života a modlitby.

SIR

Snahy zabránit kanonizaci Jana Pavla II.

Obvinění ze špionážní sítě, jež měla obklopovat papeže Jana Pavla II., odmítl v rozhovoru pro Radio Vatikán krakovský arcibiskup kardinál Stanislaw Dziwisz.

Šíří se zprávy o agentu „Henrykovi“ a někteří novináři ho spojují s arcibiskupem Henrykem Nowackim, nunciem na Slovensku a dřívějším ředitelem polské sekce vatikánského státního sekreta-

riátu. „Kolem papeže Wojtyly se vytváří okruh špionů, což je lež a pomluva. V této souvislosti se činí pokusy zabránit kanonizačnímu procesu,“ řekl kardinál Dziwisz.

Kardinál požádal kontemplativní řády, aby se modlily za odpuštění hříchů pro všechny a za vylití Ducha svatého na všechny.

Zenit

OSN: Vatikánská delegace proti sexuálnímu průmyslu

Na 51. zasedání Komise OSN pro postavení žen (CEDAW), jež se věnovalo násilí na ženách a dívkách, řekla vatikánská delegace, že podpora žen nespočívá jen v zajišťování jejich práv, ale také v novém chápání autenticky ženských hodnot v naší společnosti.

Vatikánská delegace odmítla jakékoli skryté přijetí mezinárodního sexuální-

ho obchodu a prostituce. „Tento obchod se stal průmyslem, který působí potichu, protože se pokládá za součást údajných demokratických svobod, je hluboce zakořeněn a příliš lukrativní, než aby se mu dalo vzdorovat. Proto naše delegace doporučuje státům, aby proti němu vystoupily a věnovaly této metle pozornost.“

LifeSite News

USA: Nejde-li o peníze, o co tedy?

Hollywoodští činitelé a další levicoví liberálové tvrdí, že sex, nahota a sprostota se nejlépe prodávají a proto je třeba točit filmy s těmito parametry.

Ve skutečnosti dokazuje devítiletá studie webu *Movieguide*, že křesťanský orientované filmy vydělávají tři- až pětkrát více peněz než filmy s explicitním sexem a nahotou.

Analýza *Movieguide* se opírá o analýzu více než 2 400 předních filmů, jež byly promítány v letech 1998–2006.

Velká většina amerických návštěvníků kin, k nimž patří 142 milionu Američanů, kteří chodí do kostela každý týden, dává přednost pozitivním křesťanským filmům s mravním obsahem.

Movieguide přinesla údaje o finančním zisku filmů v letech 1998–2005. V roce 2005 vydělaly filmy s křesťanskou orientací téměř 65 milionů dolarů, filmy s vulgárním jazykem 25 a půl milionu dolarů, filmy propagující sexuální nemorálnost málo přes 11 milionů dolarů, filmy s explicitní nahotou 11,75 milionu dolarů.

Podobný rozdíl je i v jiných letech s výjimkou roku 2004, kdy byly uvedeny do kin Gibsonovy „Pašije“: tehdy vydělaly křesťanský orientované filmy přes 106 milionů dolarů, vulgárně mluvící filmy málo přes 23 milionů dolarů, filmy propagující nemorálnost a filmy s explicitní nahotou málo přes 6 milionů dolarů.

ASSIST

Bolívie: Církev organizuje pomoc pro oběti záplav

Záplavy ve východní Bolívii zanechaly 39 obětí na životech a 350 000 lidí ztratilo domovy. Utopilo se 23 000 kusů dobytka a byly zničeny silnice, mosty i další infrastruktura.

Caritas získala mnoho spolupracovníků, kteří slouží postiženým. Pomoc se rozděluje prostřednictvím farností, pomáhají řeholníci i katecheté. Biskup diecéze L'Alto Jesús Juárez vyzval k vytvoření „mostu solidarity“. Také *Caritas Mexico* se dala plně k dispozici.

Pomoc poskytuje také Světový potravinový program, vláda i vlády dalších latinskoamerických zemí a Spojené státy.

Fides

Návrat trapistů do Alžíru

Trapističtí mniši se chtějí vrátit do alžírského opatství, kde bylo v roce 1996 zabito muslimskými teroristy sedm jejich bratří. Klášter Panny Marie v Atlasu, 100 kilometrů jižně od Alžíru, je nyní opuštěn.

Už dva roky po vraždách vyjádřili čtyři mniši přání klášter znovu otevřít, ale nebylo stanoveno datum a alžírský ministr vnitra varoval před jejich návratem z bezpečnostních důvodů. Všichni čtyři mniši (Alžírčan, Francouz, Španěl a Polák) však zůstali v Alžíru a učili se tu arabsky a francouzsky.

Alžír je sunitsko-muslimský stát. Křesťané a židé tvoří jen 1% obyvatelstva, jehož je 32 milionů. Je tu 23 250 katolíků, 136 kněží a 210 řeholnic.

Zenit

Katolíci v Bangladéši

Biskup diecéze Chulna v jihozápadním Bangladéši Bejoy Nicephorus D'Cruze informoval při své návštěvě Evropy, že v Bangladéši je mezi 147 miliony lidí jen 300 000 katolíků a asi 200 000 protestantů. Katolíci však mají velmi dobré školy a nemocnice.

V chulnské diecézi je 61 katolických škol a 4 katolické nemocnice. Vzdělání považuje biskup za prioritu. „35% věřících v mé diecézi pochází z nejnižších vrstev. Křesťanství jim dává lidskou důstojnost,“ řekl biskup. Katolíků je v diecézi celkem 29 000 a slouží jim 21 kněží.

ACN

ZPRÁVY

USA: Katolicismus se přesouvá

Katolická církev v USA roste i mimo tradiční oblasti svého působení. Ujímá se i na místech, jež k ní byla tradičně nepřátelská, například v tzv. biblickém pásu, který je formován především evangelikálním protestantismem.

Na druhé straně někdy oslabuje na místech, jež byla tradičně katolická, například na severovýchodě. Zjistili to washingtonští analytici Steven Wagner

a P. Rodger Hunger-Hall. Jejich analýzu přinesl měsíčník *Crisis*.

Analýza zkoumala počet kněžských povolání a úspěch evangelizace, měřený dospělými konvertity. Při tom je rozhodující biskup a duchovní klima diecéze.

Na předním místě v úspěšnosti evangelizace jsou malé diecéze, které přitahují více konvertitů i kněží.

KATH.NET

Evangelizace v kontextu náboženského pluralismu

Při příležitosti 75. výročí fakulty misologie na papežské univerzitě *Gregoriane* řekl kardinál Ivan Dias, že někteří teologové pod záminkou mezináboženského dialogu stavějí Ježíše na stejnou úroveň s jinými, mnohdy mýtickými zakladateli různých náboženství. Tento postoj odporuje Ježíšovu příkazu „kázat evangelium a učinit lidi na celém světě Kristovými učedníky“.

Evangelizace v kontextu náboženského pluralismu na nás klade nové nároky, protože žijeme v době, kdy se lidé různých náboženství setkávají daleko více než v jiných dobách, řekl kardinál.

Křesťané se musí — tváří v tvář velkému spektru náboženských tradic světa — pokusit poznat v nich působení

Ducha svatého, semena pravdy, a přivádět je ke Kristově pravdě.

V nekřesťanských náboženstvích by měli nacházet hodnoty vlastního náboženství, jež jsou někdy opomíjeny — jako je přísný půst, častá modlitba a askeze. Hlavním činitelem evangelizace je Duch svatý.

Mezináboženský dialog je „nepřímý způsob evangelizace, kde křesťané prezentují vlastní identitu a vyrovnávají se s přesvědčením nekřesťanských partnerů“. Jde především o dialog v každodenním životě, kde se lidé v otevřenosti ducha vzájemně setkávají. Jde o dialog skutků, kdy křesťané a lidé jiných náboženství spolupracují.

KATH.NET

Kuba: Propusťte doktora Bisceta!

Rodina dr. Oscara Eliase Bisceta žádá o pomoc při snaze o jeho propuštění, poté co byl v roce 2003 odsouzen na 25 let za činnost na ochranu života a za pokojné demonstrace proti komunistickému režimu.

Dr. Biscet je zakladatelem Lawtonovy nadace pro lidská práva, kterou kubánská vláda prohlásila za ilegální. Nadace se snaží bránit lidská práva nenásilnými prostředky.

23. ledna 2007 napsal dr. Biscet své ženě: „Za ta léta věznění jsem zažil děsivé věci: nemohu jít do detailů, protože jsou perverzní a ohrožují slušné chování civilizované společnosti.“

Doktor Biscet je ve špatném zdravotním stavu. Jeho žena Elsa, zdravotní sestra, se otevřeným dopisem obrátila na mezinárodní společenství, na lékaře a nevládní organizace.

LifeSite News

Rakousko: Levicové političky napadají biskupy

Na levicovou kampaň, která chce postavit rodinnou politiku na budování dětských kolektivních zařízení, zareagovali biskupové Andreas Laun a Klaus Küng, kteří požadují, aby se plánované finanční částky dávaly spíše matkám, resp. rodinám. Levicové političky na to reagují útokem na kněžstvo a celibát.

Gabriele Heinisch-Hosek, mluv-

čí SPÖ, prohlásila: „Pryč s celibátem!“ Místopředsdkyně Strany zelených Eva Glawischnigová prohlásila výroky biskupů za „extrémně nepřátelské rodině“ a navrhla, aby muži Církve poslali své rady spíše Jezulátku.

Biskup Küng zdůraznil, že rodiče ne-
lze nahradit profesionálními pracovníky.

KATH.NET

Keňa: Misionář zabit

10. března byl v Nairobi zabit misionář „Bílých Otců“ P. Martin Addai. Byl zabit v autě, jeho věci i peníze zůstaly na místě. Svědci nejsou, motiv je zatím nejasný.

P. Addai působil v Mozambiku a v Ghaně. V Nairobi začal působit jako rektor tamějšího semináře.

R.I.P.

MISNA

Anglie: V kostelích se nebude smět kouřit

Ministerstvo zdravotnictví rozeslalo do všech kostelů v Anglii a Walesu výstražné tabulky s označením zákazu kouření. Tabulky pro velšské kostely jsou navíc dvojjazyčné.

Je to součást kampaně, která zakazuje kouření ve všech veřejných uzavřených prostorách.

Duchovní mají námitky, že tabulky na kostelních dveřích budou působit rušivě a navíc se v kostelích tak jako tak nekouří. Navíc jsou pobaveni tím, že odesláním dnem zásilek je Popeleční středa.

Tabulky se mají vyvěsit i na katolických kostelích, jichž je v Anglii a Walesu 3 500.

Mluvčí velšského parlamentu řekl, že kostely a jiné bohoslužebné prostory nelze ze zákazu kouření vyjmout. Ministerstvo zdravotnictví prohlásilo: „Kostely musejí být do zákazu zahrnuty, protože jsou to uzavřené veřejné prostory. Tabulky musejí být viditelně umístěny na všech vchodech.“

Daily Mail

Teolog osvobození prověřován

Vatikán prověřuje činnost a učení významného basického teologa osvobození, jezuitu Jona Sobrina, který působí v Salvadoru. Vytýká se mu, že pomíjí božskou přirozenost Kristovu a jeho spásné dílo a zdůrazňuje jen jeho lidskou stránku.

Pokud Svatý stolec jeho učení odsoudí, nebude tento teolog smět působit na katolických učilištích a nic publikovat. P. Sobrino byl poradcem arcibiskupa Oskara Romera, který byl zavražděn v roce 1980.

Zatím není definitivně rozhodnuto.

KATH.NET

ZPRÁVY

OSN: Rezoluce o selektivních potratech neprošla

Rezoluce o selektivních potratech (tj. potratech ženských plodů) a zabíjení ženských novorozeňat, kterou předložily Spojené státy, neprošla kvůli tlaku Číny, Indie, Evropské unie, Kanady, Mexika a dalších.

Nejvíce proti rezoluci lobovaly Čína a Indie, jež se zřejmě obávají, že by rezoluce přitáhla pozornost k tomuto jevu v jejich zemích.

Demografové odhadují, že „se postrádá“ už 100 milionů děvčátek. Evropská unie se patrně spíše obává, že by rezoluce mohla vést ke zpochybnění po-

tratů obecně.

Trend k zabíjení děvčátek se podařilo zvrátit v Jižní Koreji díky kampani „Milujte svou dceru“. Země podpořila americký návrh.

Nevládni organizace návrh široce diskutovaly. Několik odborníků a praktiků svědčilo, že selekce pohlaví je propojena s organizovaným zločinem, resp. s obchodem se ženami.

Svatý stolec žádá, aby se CEDAW tímto problémem konečně začala zabývat.

C-FAM

Británie proti svobodě církevních škol

Poté, co se začnou v dubnu uplatňovat pravidla o sexuální orientaci (SPR), nebude církevním školám v Británii dovoleno učit křesťanský pohled na sexuální morálku jako objektivně pravdivý; sděluje to vládní zpráva.

Pravidla vydala společná komise horní a dolní sněmovny a prosazují doktrínu „ne-diskriminace“. Mají se zavést v Anglii, Walesu a Skotsku v dubnu, poté, co je ratifikuje parlament. V severním Irsku budou zavedena od příštího ledna.

P. Tom Finigan, zakladatel Asociace kněží pro evangelium života, vydal varování, že tato pravidla budou znamenat konec svobody náboženského vyjádření na britských školách. Mohlo by to znamenat konec katolických škol na britských ostrovech.

Biskup diecéze Paisley varoval věřící, aby se duchovně připravili na otevřenou perzekuci. Podle něho začíná v Británii pro Církev nová a nejistá doba.

LifeSite News

Potřebujeme teologii perzekuce

P. Nicola Bux a P. Salvatore Vitiello uveřejnili na stránkách agentury *Fides* text, v němž konstatují, že více než „teologii osvobození“ potřebuje Církev teologii perzekuce. Každoročně zveřejňuje Kongregace pro evangelizaci národů zprávu o misionářích, kteří položili život za spásný dialog s národy světa.

Perzekuce je normální situací křesťanství ve světě. Římská liturgie potvrzuje, že oběť Božího Syna je „zdrojem, z něhož pramení veškeré mučednictví“ (modlitba nad dary při mši svatě ze svátku svatých Kosmy a Damiána).

Oběť Božího Syna je modelem mučednictví. Křesťané musejí svědčit o Kristově pravdě, k níž patří „skandální“ láska k nepřítelům. Tu stvrzuje krev Kristova a skrze ni krev křesťanů. Mučedník svým tělem dokonává utrpení Kristovo a to kvůli zrtvýchvstání, růstu a životu Církve.

Teologie perzekuce je už obsažena v teologii Kříže. Cesta perzekuce se nám ukládá jako povinnost, bez ní nemůže křesťanství růst, jak řekl Solženicyn. Perzekuce je normálním stavem Církve. Proto je martyrologium nezbytnou příručkou křesťanů a všech lidí, kteří usilují o jednotu a mír.

Fides

KOMENTÁŘE

Sečteno, zváženo

Festival proti totalitě

V týdnu od 19. do 25. února 2007 probíhal v Praze první ročník festivalu proti totalitě MENE TEKEL. O jeho náplň a organizaci se postaraly Konfederace politických vězňů ČR, občanská společnost „Umění bez bariér“ a hlavní město Praha, pod záštitou primátora MUDr. Pavla Béma a pražského světícího biskupa Mons. Václava Malého.

Ti všichni se spojili, aby slovy vězně – básníka „ve jménu lásky, života, pravdy a lidských práv“ podali především mladé a střední generaci svá svědectví o období vlády komunismu v Československu.

Festival byl zahájen ekumenickou bohoslužbou v katedrále věnované vzpo-

mínce na ty, kteří nepřežili. Slavnostního zasedání KPV ČR v Rytířském sále Senátu se večer účastnila také reprezentace „Mezinárodní asociace bývalých politických vězňů a obětí komunismu“ se sídlem v Berlíně, koordinující činnost národních organizací politických vězňů v postkomunistických státech.

Následující čtyři dopoledne určená především studentům nabídla čtyři filmy natočené za totality – „Kráľ Šumavy“, „Všichni dobří rodáci“, „Skřivánky na niti“ a „Žert“, které byly uvedeny komentářem o jejich vzniku a vysvětlení skutečné situace, kterou představovaly.

Po promítání následovalo zodpovídání dotazů a beseda s několika bývalými

mi politickými vězni.

Tři odpoledne byla věnována kolokviím zaměřeným na téma zločinů páchaných na Církvi a na českém venkově, zneužívání umění a umělců v totalitě a vztah práva a totality. Diskuse na nich prokázala, že se jedná o živá témata a že media mají velký dluh, když namísto objasňování zločinnosti totalitního komunistického systému se věnují okamžitým senzácím.

Velkému zájmu se těšila beseda s profesorem F. G. Powersem, synem amerického průzkumného pilota USA, sestřeleného v roce 1960 nad Sovětským svazem a tam také následně vězněného. Otcovy zkušenosti jej vedly ke studiu problema-

KOMENTÁŘE

tiky studené války a v roce 1996 k založení muzea. V letech 1948 — 1989 nachází počátky dnešních mezinárodních konfliktů a současnost vidí jako válku ještě studenější, protože se v ní jen těžko identifikují nepřátelé.

Stejně mimořádný zájem vzbudila projekce dokumentu o procesu s JUDr. Miladou Horákovou, doplněného komentářem bývalých vězňů odsouzených v souvisejících procesech a následnou diskusí.

Večery patřily dobovým filmům v kině Ponrepo doplněným opět komentářem a besedou.

Festival měl i kulturně-společenská akce. První byla vernisáž projektu „Pocta všem, kteří vzdorovali“ v Karolinu. Ve středu byla v kostele sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí uvedena scénic-

ká kompozice „Před posledním úsvitem“ založená na dopisech vězňů psaných v noci před popravou. Většinou byly, a to je také jeden ze zločinů komunismu, nalezeny ve spisech Státního soudu a Generální prokuratury až po roce 1990. V Divadle na zábradlí byl věnován jeden večer četbě a přednesu děl autorů — vězňů 50. let. Odlehčením byla úsměvná výstava v pasáži Magistrátu „Zrušte komunisty, než zruší oni nás.“

Celý program festivalu uzavřelo setkání na Staroměstském náměstí, kde mohli během týdne shlédnout návštěvníci Prahy promítání příběhů Železné opony. Tam z balkonu paláce Kinských, odkud Gottwald vyhlásil útok Strany zakončený 25. únorem, zazněly závěrečné projevy Dr. Béma a Dr. Kavalírové a Mons. Malý modlitbou Otčenáše

symbolicky očistil náměstí od zla a násilí, které se na něm po staletí soustřeďovalo.

Festival ukázal užitečnost a potřebu podobných akcí, aby generace, které nepoznaly totalitní režimy dokázaly včas zabránit jejich opakování.

O zájmu mladých vypovídá jejich soustředěná pozornost, s níž sledovali jim určené tříhodinové pořady i zastoupení mezi účastníky odpoledních a večerních pořadů.

Jsem přesvědčen, že festival splnil svůj účel, a že se stal výzvou k pokračování podobných akcí varujících před novým nástrojem zla představovaným slibem „zářných zítřků“, lemovaných kopnými oprátkami a ostatními dráty.

plk. Adolf Rázek
bývalý pracovník ÚDV

Občanskou čest si bylo možno zachovat

Můj nejstarší vnuk Jirka, připravující se k maturitě, vyplňoval přihlášku na vysokou školu. Při této příležitosti jsme se dali do řeči, a — ostatně jako dost často — se náš hovor stočil na minulost: „Jak to bylo, dědo, když jsi ty maturoval a dělal přijímačky na vejšku?“

Vrátil jsem se proto v myslí o desítky let zpátky a vybavil si zase tehdejší společenskou atmosféru. Naše děti — byť i o pár let později — okusily z této atmosféry ještě až až. Ale pro vnučata už je to vlastně dávná minulost, jako byla třeba pro mě v dětství první republika. Rozdíl je v tom, že moje generace po takové svobodě, jakou zažili v mládí naši rodiče, větší část svého života jen marně toužila, kdežto generace našich vnuků už považuje svobodný život za samozřejmost. Nebude tedy snad na škodu, když se s tím, co jsem odpověděl Jirkovi, seznámí zvláště nejmladší čtenáři *Skleněného kostela*.

V mém případě jde o epizodu ze života dospívajícího mládence z rodiny občanů druhé kategorie, tj. těch, kteří nebyli organizováni v KSČ a ani jinak se za komunistického režimu politicky neangažovali. V tomto případě šlo navíc o praktikující křesťany, tedy o aktivní stoupence komunismu nepřátelské ideologie.

Pro děti z naší společenské vrstvy bylo v oné době často obtížné již jen se dostat na střední školu. Tímto prvním

sítem jsem s pomocí Boží prošel. A to i přesto, že jsem nebyl v Pionýru (kde byla tehdy takřka sto procentní angažovanost) a ještě k tomu jsem chodil na náboženství (které komunistický režim formálně trpěl u těch, jejichž rodiče se odvážili každoročně podávat přímo řediteli školy písemnou přihlášku). Měl jsem sice samé jedničky, ale nebýt statečného třídního učitele, který mě v záverečném hodnocení „nepotopil“, mohl jsem se i tak „neumístit v pořadí“.

Stredoškolské studium rychle uběhlo a v červnu 1958 jsem maturoval. Měl jsem vyznamenání. Horší to bylo s mým „kádrovým profilem“. Náboženství už na střední škole nebylo, ale politická angažovanost studentů středních škol se osvědčovala především aktivitou v ČSM (Československý svaz mládeže), kde jsem se neangažoval. Pro možnost dalšího studia byly však nejdůležitější takzvané kádrové posudky — a to nejen ze školy, ale i z místa bydliště (od pověstných domovních důvěrníků a uličních organizací KSČ) a z pracovišť rodičů.

Váhal jsem, zda se mám přihlásit na vysokou školu, která by se mi líbila, abych se tak připravil na některé z povolání, po nichž jsem toužil, nebo přihlédnout k realitě a usilovat o školu pro mě dosažitelnější. Rád bych byl studoval např. žurnalistiku, sociologii, pedagogiku nebo právo. Avšak bylo téměř jisté, že by mě nepřijali. Technické, přírodní

nebo lékařské obory mě nepřitahovaly. Na umělecké obory mi chybí talent. Přijatelnou se mi jevila ekonomie. Proto jsem podal přihlášku na pražskou Vysokou školu ekonomickou (VŠE) a na druhém místě uvedl ČVUT — Fakultu ekonomicko-inženýrskou (FEI). Kostky byly vrženy!

Po maturitě jsem byl pozván k písemné a ústní přijímací zkoušce a pohovoru na VŠE. Při písemné i ústní zkoušce jsem zodpověděl všechny otázky správně. Následoval pohovor, v němž mi po několika všeobecných otázkách položili náhle otázku „na tělo“: „Soudruhu, zde v posudku je napsáno, že jste měl náboženskou výchovu. Mohl byste nám říci, zda jste se již z těch náboženských předsudků vymanil?“ Odpověděl jsem hned bez vytáček jasně, že jsem věřící katolík a svou víru nepovažuji za předsudky, ale že bych snad mohl i tak studovat ekonomii. Podle jejich názoru by však byl pro mě prý výhodnější jiný obor.

Odpoledne byly na úřední desce školy vyvěšeny výsledky přijímacího řízení. V seznamu přijatých mé jméno nebylo. Zašel jsem ihned na kádrové oddělení a vyhledal onoho soudruha, který mi položil „osudovou“ otázku. Ukázalo se, že je to sám hlavní kádrovák soudruh H. Po mé žádosti o osobní rozhovor vyšel se mnou na chodbu. A následoval delší tichý rozhovor mezi čtyřma

dokončení na str. 6

KOMENTÁŘE

dokončení ze str. 5

očíma. Mimo jiné jsem se zeptal, zda by mě přijali, kdybych řekl, že „jsem se už vymanil“. Odpověděl upřímně: „Ano, to byste byl přijat. Proto jsme se Vás ptali.“ Na námitku, že bych v tom případě lhal, a to by snad bylo horší, než když jsem řekl pravdu, odvětil: „Kdybyste tu víru zapřel, tak bychom věděli, že Vaše přesvědčení není tak pevné a že je u Vás naděje na převýchovu. Ale takhle byste nakonec ještě negativně ovlivňoval své spolužáky.“ Na závěr jaksi omluvně poznamenal, že ho to mrzí, že prý vidí, jaké mám nadání, ale že ho budu moci jistě dobře uplatnit i jinde. Vzal jsem ho tedy za slovo a požádal jej, zda by mi mohl sdělit písemně skutečný důvod nepřijetí, protože oznámení, že jsem se „nemístil v pořadí“, by půs obilo dojmem neúspěchu u zkoušky. A světe zboř se! On mi to potvrzení dal. Stojí v něm černé na bílém: „Vaší žádosti o přijetí nelze vyhovět. Ideové předpoklady, s nimiž byste vstoupil na naši fakultu, by Vám znemožnily úspěšné studium ekonomických věd, založených na marxistickém atheistickém světovém názoru. Zároveň komise konstatovala, že při Vašem nadání se můžete úspěšně uplatnit v jiné pracovní oblasti.“

S tímto kuriózním dokumentem jsem se odebral na ČVUT-FEI. Tam mi kádruvačka soudružka F. řekla, že oni jsou technici, že jim to moje náboženství tak nevadí a že stejně časem zmoudřím, zejména studiem jejich exaktních věd. Musím si však prý udělat v září doplňkovou přijímací zkoušku z fyziky.

Celé prázdniny jsem se „dřel“ fyziku, k níž jsem neměl žádný zvláštní vztah, takže jsem značnou část vědomostí, hlavně z předchozích let, už zapomněl. Po návratu do Prahy na mě čekal doporučený dopis z ČVUT-FEI tohoto znění: „Soudruhu, k Vaší přihlášce do řádného studia na Fakultě ekonomicko-inženýrské sdělujeme Vám, že po doplnění kádruvého materiálu nemůžete být pozván k přijímacímu pohovoru.“

Byl konec srpna. Ani na jednu ze škol jsem nebyl přijat (více pokusů nebylo dovoleno). A byl jsem bez práce. Náš soused (otec jednoho z mých spolužáků, který, ač ve studiu příliš nevynikal, obdobné problémy s umístěním neměl), byl jako člen KSČ náměstkem ředitele jistého výzkumného ústavu, a bylo mu trapné, co se mnou jeho spolustraníci udělali. Pokoušel se proto, aby mě v tomto ústavu přijali, leč marně.

Nakonec mi můj otec pomohl nalézt

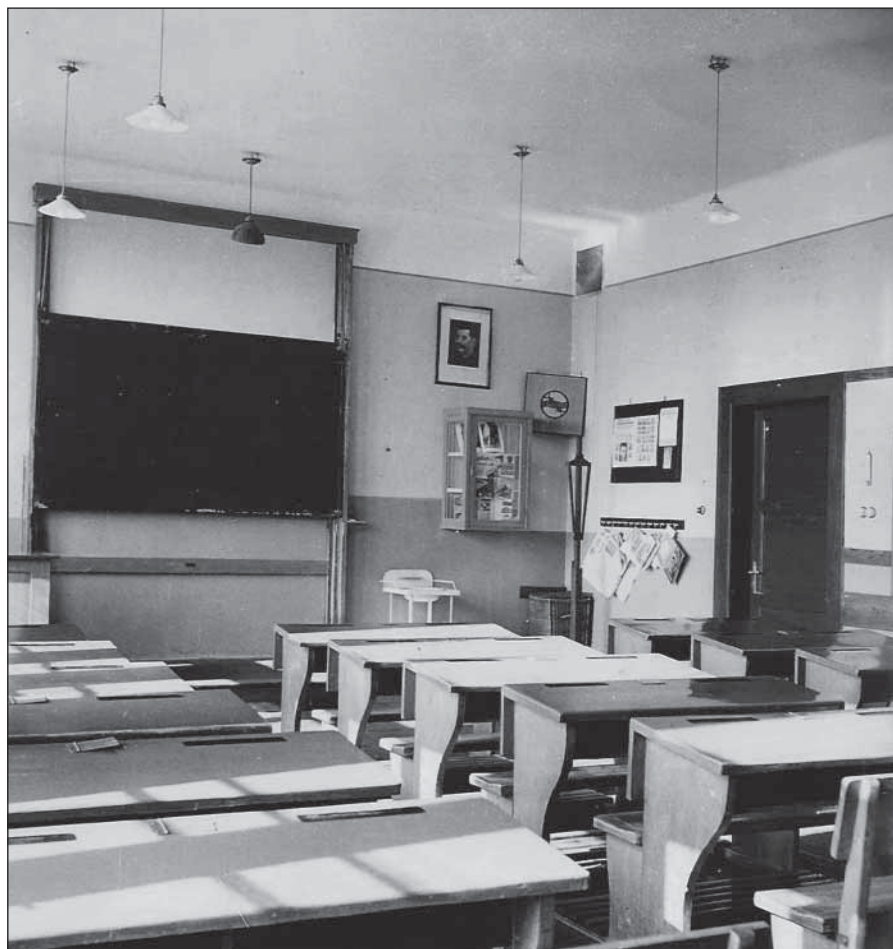

Foto: archite

místo pomocného technického pracovníka v jedné pražské továrně, kde mě s hrubým platem 750 Kčs měsíčně přijali.

Tolik moje vyprávění o tom, jak to bylo, když jsem maturoval a dělal přijímačky na vejšku. Musím však dodat, že továrna, kterou mi tatínek prozíravě doporučil, byla orientována na velmi perspektivní obor počítačů, jenž k nám tehdy začínal pronikat. A já jsem tak měl příležitost „být od počátku u toho“.

Vysokou školu ekonomickou jsem vystudoval dálkově a dokonce jsem postupně pracoval skoro ve všech oborech, po nichž jsem jako maturant toužil. Samozřejmě do konce roku 1989 jako příslušník druhé občanské kategorie, to je pod úrovní takzvaného kádruvého stropu. To však byla v té době — alespoň pro mě — podmínka pro zachování vlastní cti. V první kategorii byli jen ti, kdo si s režimem „zadali“.

Jaké poučení si lze odnést z této vzpomínky? Jde, myslím, o poznatek, že není pravda to, co se nám někteří politici a publicisté snaží ve svém alibismu vsugerovat, že totiž „jsme si všichni nějak

omocili“ — až na pár čestných výjimek (popravených, umučených, vězňenských nebo jinak fyzicky či duševně trýzněných).

Ano, hluboce je třeba se sklonit před těmi, kteří obětovali v rezistenci proti komunistické totalitě své zdraví a někdy dokonce i život. Ale není pravda, že ti ostatní všichni s režimem kolabovali. Ono jde o hranice — kam až kdo byl ochoten jít. Není pravda, že všichni museli být v Pionýru a v ČSM, že se nikdo nemohl ve škole hlásit na náboženství, že bylo třeba se ploužit do kostela ve skrytu.

Naopak: bylo možno si uchovat občanskou čest a nebylo nutno svou víru skrývat. Přitom nešlo o nějaký obzvláštní heroismus a, byla-li to vůle Boží, podařilo se mnohdy, třeba pomaleji a v menší míře, než by si člověk přál, dosáhnout i zdánlivě nedostupných cílů.

A těch, kteří takto tehdy jednali, nebylo v řadách křesťanů málo.

Jan Smrčina

Se souhlasem redakce převzato
z internetového časopisu

Skleněný kostel — <http://sklenenykostel.net>

KOMENTÁŘE

Středověká výzva Říma k rozhodné obraně a tehdejší odlišné spirituality

Reakce na tematickou přílohu o křížových výpravách

V roce 1076 padl Jeruzalém do rukou ukrutných Seldžuků. Byzantský císař Alexios I. Komnenos (1081–1118) tehdy politikařil na všechny strany. Se Seldžuky uzavřel mír, spojil se s Benátčany proti Normanům, nakonec však požádal papeže o vyhlášení křížácké výpravy proti Seldžukům. Papež Urban II. pak na koncilu v Clermontu roku 1095 vyzval křesťany ke křížové výpravě. Jeho proslavil 27. listopadu nám zaznamenal Foucher de Chartres (*Historia Hierosolymitana*, ze Sbírek historiků křížáckých výprav, historiků západních, svazek III.).

Tyto tehdejší reálie a způsob jeho výzvy tam shromážděným biskupům a opatům se však mohou nemile dotknout mnichovanskému uvažování některých našich křesťanských současníků.

Je nezbytné, abyste se neprodleně vydali na pomoc svým bratřím, kteří žijí v zemích Orientu a kteří nejednou naléhavě požadovali vaši pomoc.

Vždyť jak většina z vás už ví, vpadl do jejich země národ, který přišel z Persie, Seldžuci. Dostali se již ke Středozemnímu moři, přesněji až na místa, jímž se říká Paže svatého Jiří. V Románii se ustavičně roztahuje (poznámka — asi sultanát Rum v Malé Asii) na úkor křesťanských území; křesťané už od nich byli sedmkrát napadeni a poraženi. Mnozí zahynuli pod jejich ranami; mnozí byli dáni do otroctví. Tito Seldžuci ničí kostely; pustoší Boží království.

Budete-li dále setrvaovat v nečinnosti, přinesou tyto úpady další oběti mezi našimi věrnými křesťany. Proto vás vyzývám a prosím — a nejsem to já, kdo vás vybízí, ale je to náš Pán — vás, heroldy Krista, jděte a přesvědčujte svým kázáním všechny, ať jsou z jakékoli společenské třídy, rytíře nebo pěšáky, bohaté nebo chudé, ať se včas vydají na pomoc křesťanům a odrazí ten neblahý národ daleko od našich zemí. Říkám to těm, kteří přítomni nejsou: tak to nařizuje Kristus.

Všem těm, kteří se tam vydají a cestou zemřou, ať na souši nebo na moři, nebo kteří přijdou o život v boji s pohany, bude uděleno odpuštění. A já ho uděluji těm, kteří se té cesty zúčastní, na základě pravomoci, kterou mám od Boha.

Jaká hanba, když národ tak opovrhovaný, tak nízký, který je v moci ďábla, zvítězí nad národem, který ctí Boha a honosí se jménem

křesťan! Jaké výčitky by vám sám Pán činil, kdybyste nenalezli muže, hodné pojmenování křesťané!

Ať tedy jdou do boje proti nevěřícím — do boje, který je třeba začít a který si zaslouží, aby skončil vítězstvím — ti, kteří se až do nynějška oddávali soukromým a nespravedlivým válkám k velké škodě věřících! Ať jsou od nynějška Kristovými rytíři ti, kteří byli dosud pouhými ničemníky! Ať nyní bojují právem proti barbarům ti, kteří se bili proti bratrům a rodičům! Ti, kteří byli žoldnéři za pár bídných grošů, získají za to věčnou odměnu. Dvojí bude odměna těch, kteří se vysilovali ku škodě svých těl i duší. Zde byli smutní a chudí; tam budou šťastní a bohatí! Zde byli nepřáteli Pána; tam budou jeho přáteli.

Ani tehdejší spirituality však nebyly jednotné.

Západoevropské obyvatelstvo (včetně členů církevních řádů) zaujalo vůči tomuto ideálu poněkud rezervovaný postoj. Myšlenka, že křížácká výprava je ušlechtilá válečná profese, našla však podporu svatého Bernarda a usnadnila formulaci pravidel, která templáři přijali v roce 1128.

Je zajímavé porovnat výše zmíněné názory sv. Bernarda s názory Byzantinců. Sám pojem křížácké výpravy byl pro Byzantince nepochopitelný. Byzantská církev, údajně věrna původním ideálům křesťanství, nerada viděla, když laici užívali zbraně. Kánon sv. Basila dokonce odepřel na tři roky svatě přijímání těm, kteří „se ve válce dopustili zabití“. Ještě přísnějšího odsouzení došli klerici. Nicméně byzantská říše byla později zničena.

Zcela odlišnou se jeví spiritualita svatého Františka, kterou dobře vystihuje jeho modlitba: „Ó Pane, učíš nás nástrojem Tvého pokoje; abychom rozsévají lásku tam, kde vládne nenávisť; odpuštění tam, kde vládne křivda; jednotu tam, kde vládne pochybnost; naději tam, kde vládne zoufalství; světlo tam, kde vládne temnota; radost tam, kde vládne smutek.

Učíš, abychom byli schopni útěchu dávat, a ne ji hledat; abychom se snažili porozumět, a nehledali porozumění; abychom milovali, a nehledali lásku. Neboť když dáváme, dostáváme; když odpouštíme, dostáváme odpuštění; a když umíráme, rodíme se pro věčný život; skrze Ježíše Krista, našeho Pána.“

Zkoušku časem, na rozdíl od františ-

kánské spirituality, nepřečkala spiritualita templářská ani byzantská. Jistě však všechny tři byly ve své době svým způsobem oprávněné. Je otázka, zda člověk je v daných podmínkách schopen si sám zvolit vhodnou spiritualitu.

Petr Jílek, KCLJ
Autor je publicista.

Všichni jsme lidi 2007

Už čtvrtý ročník veřejného shromáždění proti antisemitismu pod názvem „Všichni jsme lidi“ bude hostem v jarní Valdštejnské zahradě v Praze, a to 15. dubna 2007 od 15.30 hodin. A tak se o akci pořádá Českou pobočkou Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ) dá říci, že už má svou tradici.

Hlavním zahraničním hostem letošního shromáždění je Tomas Sandell z Bruselu, tajemník Evropské koalice pro Izrael. Představí celoevropskou vzdělávací iniciativu „Poučme se z historie“, jejímž cílem je reagovat na sílící snahy o popírání holokaustu a současně upozornit na hrozivý nárůst antisemitismu v dnešní době. Se svými osobními vzpomínkami na šoa se podělí světoznámá cembalistka Zuzana Růžičková. Pořadem bude provázet opět herec Jan Potměšil a nově též moderátorka Veronika Sedláčková. Hudebního programu se tentokrát ujme skupina Ester a kantor Michal Forst. Shromáždění osloví také předseda Senátu PČR Přemysl Sobotka a velvyslanec státu Izrael v ČR pan Arie Arazi. Se zprávou o tuzemských projevech antisemitismu za poslední rok seznámí přítomné Tomáš Kraus, tajemník Federace židovských obcí v ČR. Akce, která letos připadá právě na den, kdy si Židé připomínají Jom ha-šoa (Den vzpomínek na oběti holokaustu), se koná pod záštitou předsedy Senátu PČR a ve spolupráci s primátorem hlavního města Prahy Pavlem Bémem.

NA ZÁVĚR

Poznání andělů

S vděčností používám Vaši nabídky dotazů. Při nedostatku kněží, zvláště erudovaných, je způsob uveřejnění odpovědí v *RC Monitoru* velmi produktivní.

Svého času měl v Jihlavě přednášku P. Vojtěch Kodet OCarm., ve které mluvil o tom, že Zlý duch nemá schopnost číst myšlenky člověka a tedy je nutné s ním komunikovat ústně.

V jistém společenství, kde se o tom debatovalo, přítomný kněz podotkl, že ani andělé tuto schopnost nemají. Z toho by vyplývalo, že ani svatí v nebi a asi ani Panna Maria. Z toho by vyplývalo, že naše modlitby k nim v duchu pronášené nemohou slyšet ani vyslyšet.

Je mi 86 roků. Od svých 17 let se snažím žít duchovně, každý rok jsem se účastnila exercícií, nikdy jsem o této nutnosti modlitby artikulovat neslyšela. Naopak po II. Vaticanu vyšlo nějaké direktorium, že ani breviář není třeba se modlit ústně, že stačí jen v duchu.

MUDr. Marie Gronátová

Andělé mají poznání odpovídající jejich přirozenosti a tudíž vyšší než lidé. Zatímco naše poznání je postupné, jejich je bezprostřední. Jediným nazřením poznávají esence jsoucna. Bůh však zajišťuje osobní autonomii andělů i lidí tím, že žádná stvořená bytost nemá vhled do nitra jiné osoby. Nemůže „vidět“ její myš-

lenky, ani manipulovat její svobodnou vůlí zevnitř. Jen Bůh zná srdce člověka, žádná naše myšlenka mu není skrytá.

Přesto však andělé a svatí v nebi, na rozdíl od padlých andělů, mají poznání podstatně větší. To je dáno tím, že jsou v jednotě s Bohem, že mají blažené patření na Boha. A tak právě v Bohu mohou vidět vše, co jim Bůh chce ukázat, především asi to, co se jich týká.

Můžeme být tedy bez obav. I když se modlíme jen v mysli, beze slov, Bůh nás vždy slyší a rozumí nám. A když se v tichosti obracíme k Panně Marii, andělům a svatým s prosbou o ochranu a přímělu, oni o tom vědí ve světle Božím.

P. Pavel Mayer OP

Liturgická čtení

25. 3. Neděle	Iz 43,16–21, Žl 126, Flp 3,8–14, Jan 8,1–11 <i>5. neděle postní</i>		
26. 3. Pondělí	Iz 7,10–14, Žl 40, Žid 10,4–10, Lk 1,26–38 <i>Slavnost Zvěstování Páně</i>	29. 3. Čtvrtek	Gn 17,3–9, Žl 105, Jan 8,51–59 <i>sv. Ludolf</i>
27. 3. Úterý	Nm 21,4b–9, Žl 102, Jan 8,21–30 <i>sv. Rupert</i>	30. 3. Pátek	Jer 20,10–13, Žl 18, Jan 10,31–42 <i>sv. Jan Klimak</i>
28. 3. Středa	Dan 3,14–20,91–92,95, Dan 3, Jan 8,31–42 <i>sv. Hilarion</i>	31. 3. Sobota	Ez 37,21–28, Jer 31, Jan 11,45–56 <i>sv. Balbína</i>
1. 4. Neděle	Iz 50,4–7, Žl 22, Flp 2,6–11, Lk 22,14–23,56 <i>Květná neděle</i>		
2. 4. Pondělí	Iz 42,1–7, Žl 27, Jan 12,1–11 <i>sv. František z Paoly</i>	5. 4. Čtvrtek	Ex 12,1–8,11–14, Žl 116, 1 Kor 11,23–26, Jan 13,1–15 <i>Zelený čtvrtek</i>
3. 4. Úterý	Iz 49,1–6, Žl 71, Jan 13,21–33,36–38 <i>sv. Nicetas</i>	6. 4. Pátek	Iz 52,13–53,12, Žl 31, Žid 4,14–16;5,7–9, Jan 18,1–19,42 <i>Velký pátek</i>
4. 4. Středa	Iz 50,4–9a, Žl 69, Mt 26,14–25 <i>sv. Isidor</i>	7. 4. Sobota	<i>Bílá sobota</i>

RC MONITOR — zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Korespondenční adresa redakce: Res Claritatis, Husova 8, 110 00 Praha 1, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/2400.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, JUDr. Ing. Jiří Karas, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Ondřej Vaněček. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárčům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.